

tegen wil en dank voortging, en toen er eindelyk een ontwerp moest gediskuteerd worden, koos men niet datgene wat het volk vreed; maar men koos eene wet van party, eene wet, waerover men gene reden tot klagen had.

Doch men had de party-driften noodig, tot eigen voordeel — van dat oogenblik was alles gezegd. Het milicie-ontwerp is daerby zoo gunstig niet voor 't volk, dat men kans heeft er sympathie mede te winnen.

Ziehier hoe het weekblad van M. Coomans zich over die handelwyze uitdrukt:

« Woensdag, ter gelegenheid van een smeekschrift uit Brugge, vragende dat de wet op de milicie eerst en voor alles zou gestemd worden, heeft er een beduidend incident plaats gehad.

« MM. Van Overloop en Kervyn de Lettenhove hebben te vergeefs by de Kamer aangedrongen, niet om de beraadslaging over de beurzen te onderbreken (dit had geen kans tot gelukken); maar om te gelasten dat er een spoedig rapport over die wet zou gemaakt worden, om in de tegenwoordige sessie, de manier van rekrutering te veranderen.

« De meerderheid heeft die voldoening niet willen geven aan de petitionarissen; zy heeft niet willen aannemen dat de verandering van die milicie-wetten nu noodig was; zy heeft zelfs, door middel van de ministers en van M. Muller verklaard, dat die discussie onmogelyk was voor de aanstaende kiezing.

« Die beslissing is te betreuren, maar zy verwondert ons in het geheel niet. Wy wisten sedert de maand november, dat het ontwerp op de milicie, in den loop dezer sessie niet zou gediskuteerd worden. Dat wy juist gezien hebben, wordt bevestigd door de vyf weken, die men besteed heeft aan het drukken van een honderdtal blaadzyden, door de verdragingen, fyn berekend, in het byeen roepen der sektionen en in het werk der centrale sektionen.

« Wy hebben regt om het ministerie te beschuldigen, van nooit ernstig de verandering van die wet gewild te hebben.

« De schreuwende onregtveerdigheid, waarvan dui-zende families dagelyks het slagtoffer zyn in ons land, zal dus behouden blyven, niettegenstaende den duidelyk-wil van de overgroot meerderheid der belastingbe-talers; niettegenstaende de plegtige en altyd miskende beloften, door al de ministers, sedert 1851, gedaan. »

Door koninglyk besluit worden de volgende subsidiën verleend voor opbouw of vergrooting van school-lokale:

Groote-Spauwen 200 fr.; s'Heeren-Elderen 8,500; Gerdingen 2000; Linckhout 2,190; Godscheyd (Husselt) 360; Pael 450; Hamont 200; Lommel 200; Dilsen 200; Rothem 200; Groote-Brogel 100; Wychmael 200; Corswarem 200.

Landbouw.

(Vervolg.)

Over de mest, ale, beer en andere voedingsmiddelen voor den landbouw.

Daer wy tot dus verre de hoelanaigheid van den grond, de gereedschappen tot derzelver bebouwing, enz., beschre-ven hebben, is het thans noodig eer wy tot de bebouwing overgaan, te toonen waarmede en op welke wyze de gron-den zoo gemest en gevoerd worden.

Wy herkenden den *diverruz*; hy was zoo in zyne droomen verdiept, dat hy ons niet bemerkte. Hy beschouwde de kapel met nederhangende armen, al zuchtende en met in tranen badende oogen.

De kleine aen zyne voeten zittende Raphael speelde met den tros van een rooden sorhenboom.

Wy durfden hem niet aanspreken; doch hy hoorde onze voetstappen en wischte haestig zyne tranen af.

— Ach, mompelde hy bitter, die heeren beschouwen den potsenmaker. Zy vinden hem zeker mooi.

— Zy welen dat hy ongelukkig is en komen hem troos-ten, zeide ik, vooruitredende.

Simon heefde en vatte myne hand.

— Duizend mael dank, zeide hy, gy zyt de eersten die my zoo aanspreken.

Het vertrouwen was dadelyk tusschen ons bevestigd.

— Gy kent dit land, mynheer, hernam hy. Is het altyd geweest zoo als ik het thans zie?

— Altyd; waertoe dient deze vraag?

— O er is zoo veel in deze streek, in die butten, in die welriekende lucht en vooral in die kerk, dat my aen myne jeugd herinnert en my tot in het binnenste myner ziel schokt.

Ik dacht aen Mac'harite en had een zonderling voorge-voel.

— Gy zyt misschien uit dit land. Hoe oud zyt gy? vroeg ik levendig.

— Ik ben twee en twintig jaren en in Vlaenderen geboren, antwoordde Simon.

— Zyt gy er wel zeker van?

— Zeker zeker; myn eenige vriend, myn eerste patroon, heeft het my verzekerd.

Myne begoocheling verdween als een bliksemstraal. Ik echter luisterde met niet minder aandacht.

— Al hetgeen ik van myne geschiedenis weet, is, dat ik

Een goede landbouwer strekt zyne eerste en grootste zorg, om genoegzaam voedsel voor zyne landen aen te schaffen en te verzamelen. — Zyne gesteldheid als land-bouwer, stelt hem ook daer toe in staat, dewyl de voort-brengselen zelven hem de middels verschaffen om deze noodige voedingsstof in eene ruime mate te bekomen wanneer hem zorg, arbeid en kennis niet ontbreken.

Alle landen behoeven niet hetzelfde mest, noch ook dezelve mate van hoeveelheden: van gelyken zyn alle meststoffen ook niet dezelve, sommige zyn zeer heete, andere zyn door eenen minderen graed van warmte bedeed. — Het is dus by de kundige landbouwers als algemeene vaste regel aengenomen dat koude, zure en kille gronden, de heetste meststoffen behoeven; en zandachtige en drooge de mindere heete; om alzoo van den eenen kant de verkilling en van den anderen de verschrooijing en verdoring voor te komen.

Thans behoort geweten te zyn welke meststoffen heet en welke minder heet zyn.

A. Heete meststoffen.

- 1° Peerdenmest.
- 2° Schapenmest.
- 3° Straetmest.
- 4° Assche.
- 5° Beer.
- 6° Duiven- en hoenlerdek.
- 7° Ongebluschte kalk.

Onder deze zeven soorten houdt men den kalk, het straat-mes en de assche voor de allerheetste; hierop volgt de beer, welke laetste echter voor eene algemeene nuttigheid voor alle landeryn mag gehouden worden. daerentegen houdt men den duiven- en hoenderdek als zeer voordelig tot het verwarmen van kille, koude en zure gronden.

B. Minder heete meststoffen.

- 1° Kocimest.
- 2° Pis van koeijen, peerden, enz.
- 3° Delfaerde.
- 4° Mergel.
- 5° Houille- en andere asschen.
- 6° Verkenmest.

Van deze zes meststoffen is de verkenmest de slechtste. — De mergel is eene delfstof die veel in aerd en natuer aen den kalk deelt, en is, gelyk wy reeds op eene andere plaats gezeyd hebben, in de Vlaenderen weinig gekend.

Daerentegen is er eene nieuwe meststof ingevoerd, welke van eene zeer goede hoedanigheid is; vele proeven zyn er reeds van gedaan die met den besten uitslag bekrond zyn.

Deze is eene soort van vogelendrek welke van het eiland *Guyano* herwaerts aengebragt wordt, en daerom by ons onder den naam van *Guyano* bekend staet. Deze vogelendrek moet zeer droog gehouden en tot poeder gemaakt worden om, even als assche op het land gestrooid te worden.

Thans willen wy in het byzonder over ieder dezer mestsoorten spreken, en het gebruik en derzelver samen-stelling nader bepalen.

Het peerdenmest komt ligt tot gisting en is min duer-zaam dan ander. Het dient zeer wel in koude en natte gronden en zet der vruchten eene groote groeizaamheid by.

Het schapenmest komt door zyne warmte-kracht aen-stonds tot gisting, doet den grond ontbinden en is het beste stalmes dat de beesten voortbrengen.

Het straatmes is eene mengeling van allerhande vuiligheden, die men byzonderlyk op de straten in de steden byeen verzamelt, als oprapsels en vagingen der straten, waer-onder de afval der huidevetteryen, afsnydsels van visch, enz., immers vele dingen die vette en zoutachtige stoffen in zich bevatten.

De assche is veldierde, als: hout-, houille-, turf-, of der-ric-, boschkool-, ziepzieder-, bleekers-, heide- en kafassche.

Al deze soorten van assche verschillen in graed van warmte en deugd, maar mate zy zoutdeelen bevatten. — De houtassche is zeer goed, doch de zeepassche met kalk

van myn zevende jaer door de wereld zwierv. Waerom ik myne familie of zy my heeft verlaten, weet ik niet. Verleden jaer heb ik geheel Vlaenderen doorkruist, zonder het minste gevolg.

Robert deelde hem mede hetgeen men ons goetis van hem verteld had, en vroeg hem waerom een man van karakter, gelyk hy, met lage hansworsten kon verkeeren.

— O, voorwaer! zuchtte de *diverruz*, dat is onbegrype-lyk! en zyn hoofd met bewonderenswaardige waerdigheid opheffende, voegde hy er by: Maar geloof toch, dat ik wel duizendmael besloten en getracht heb, om my aen die ellende en schande te onttrekken. Geloof ook dat geen woorden in staet zyn, om u het geringste denkbeeld van myn lyden, myne kwellingen en myn wanhoop te geven.

— Reden te meer om er u van te verlossen, hernam Robert, wat belet u dan?

— Deze kleine! dit arme kind! hernam Simon, terwyl hy Raphael in zyne armen nam, en zyn bleek voorhoofd met moederlyke leederhede kuste, op myn zeventiende jaer wilde ik vlugten, toen dit kind, hetwelk toen twee jaren oud was, my door zyn geschrei weêrhiel. Daer ik niemand om te beminnen had, had ik my aen dat kind gehecht; het was zoo zwak, zoo zacht en had zoo veel hulp noodig. Gy kunt er zelf over oordeelen. Het volgende jaer wilde ik weêr ontsnappen; ik kon het niet langer uithouden. Ik yl naar de wieg van het kind, om het te omhelzen; ik vond daer, raedt eens? zyn valier en zyne moeder, met vyf plangen en hamers gewapend, om het de leden te breken. Het werd tyd dat hy sterfte, zeiden zy, en nepen hem de voeten. Ik vraag u, heeren, zoudt gy vertrokken zyn? neen! gy zoudt gebleven zyn om den ongelukkig te verdedigen! Dit deed ik; my herinnerende dat men my aldus behandeld had. Ik ontrook den kleine aen de wredeheden zynen ouders, en heb twintigmael zyne marteling belet, en sedert dien tyd verlaat ik hem niet meer. Zyne verlediging is myn leven; zyn wel-

gemengd zynde, bezit veel zoutachtige deelen en is zeer goed voor zware en nattegronden; de bleekassche, ofschoon uitgelooft, is zeer goed voor drooge en ligte gronden, zy dient om goede klaver te winnen. — De boschkoolassche is zeer nuttig, dewyl deze vele zoutdeelen in zich bevat.

De andere soorten van assche als: steenkool-, heide-, turf- en kafassche zyn van minder nut, zy volgen de stoffe waer van zy gebragt zyn. — Oudertusschen brandt men ook assche van zaden en pluggen, die met mes en heide begroeid zyn en welke men van den grond afsteekt, in hoopen zyn, gemengd met slecht stroo en welke men in brand steekt; ook anders maakt men assche van peen, strekgras en ander onkruid, dat men op de bouwlanden droogt en in hoopen verzamelt, hetwelk men in brand steekt; doch deze dient maer alleenlyk om die landen, waer men deze vuiligheden verbrandt, een weinig te mesten.

Beer is eene zeer krachtige en verwarmde vloeistof, die dient voor alle slach van gronden; echter verdient hy den voorkeur op zandachtige en ligte gronden en zet, om de veel zoutachtige deelen, die hy in zich bevat, der vruchten kracht en levendigheid by.

De kalk is een brandbaer mineral of zekere steenen die men brandt, en hetwelk door hygiënen van water tot poeder komt; deze is van een krachtig uitwerksel, doch wordt meest in zware-, natte-, leem- en kleigronden gebe-zigt. Hy wordt met gracht-, sloot- of andere aerde, ook met kaf en meer schuervuigheden vermengd, hetwelk door het blusschen tot asch verbrandt en alzoo meer zoutdeelen byeenbrengt; door het mengen met deze uitgeruste vrucht-bare stoffen, is hy ook gemakkeliker om te strooijen door-dien hy zwaerliker geworden is en minder staift of wegvlieg; echter moet men dien, na het blusschen, van regen en nat bevryden, opdat hy droog en vlug op het land kunnen open-gespreid worden. Men rekent dat de kalk zeven of acht jaren zyne uitwerkselen toont.

(Wordt vervolgd.)

Politieke verrekker.

Het openbaer gevoelen in Engeland toont zyn min ongerust dat de vorige dagen nopens den uitslag der moeilijkheden hangende tusschen Groot-Bretagne en Amerika. De *Evening-Star* meldt heden dat de openhartige uitleggingen, gegeven door M. Adams, amerikaense gezant te Londen, aengaende den brief van vrygeleide dien hy had afgeleverd aan een engelsch schip naar Matamorras vertrekkende, de goede betrekkingen hersteld hebben tusschen hem en graef Russell. De uitleggingen eergisteren aen de lordskamer gegeven door lord Russell hebben niet al het gewigt gehad dat men aen dezelve in den eersten oogenblik had konnen toeschryven. Deze uitleggingen betreffen enkellyk den *Peterhoff* of beter de engelsche post-pakketten aen boord van dit schip in beslag genomen. In oktober laetleden had het kabinet van Washington besloten, op de verloopen van lord Lyons, dat de bevelhebbers van den blokus, in stede van de postpakken der bevriende mogendheden te openen, dezelve in tegendeel tot hunne bestemming moesten zenden. De inbeslagneming geschiedt aen boord van den *Peterhoff* heeft aen het engelsch kabinet als eene schending dier overeenkomst toegeschieden. Het is evenwel te merken dat op de reklamatien van den engelschen konzul te New-York, het geheim der aengesla-gen brieven is geëerbiedigd geworden. Het engelsch gou-vernement tischt dat die brieven tot derzelver bestemming gezonden worden; het kabinet van Washington beraad-slaegt over de zaak, maar heeft nog geen besluit genomen. Het engelsch kabinet heeft het gevoelen gevraagd van den regtsraad der kroon, doch het heeft deszelfs meening niet willen kenbaer maken aen de kamer. De uitleggingen werden overigens door lord Russell op gematigden toon gegeven en zy hebben een vreedzamen indruk op de menigte gemaakt.

Anderzys verneemt men uit New-York dat M. Seward,

zyn myn troost, en God zal my niet verdoemen, omdat ik hem een engel bewaerd heb; want hy is een engel; en in weervil dat zyne moeder hem zoo barbaersch behandelt, bemint hy haer zoo vurig, dat hy sterven zou wanneer ik hem van haer scheide. Daerom blyf ik met hem in slaverny, daer ik hem niet kan overhalen om met my te vlugten.

Op onze beurt drukten wy de edele hand van den *diverruz* terwyl het hem om den hals hangende kind hem met tranen en kussen als bedekte.

— Ik beken, hernam Simon, dat myne opoffering my heeten meer dan ooit kost. Deze frische lucht, die my borst doortintelt, inadende; deze streek, die my als myn geboortegrond toelacht, bewonderende; deze met gierst en koornd bezaeide velden; deze met goudgele bloemen versierde heide; deze met stroomen doorkruiste weiden; deze frische en lommerryke wegen doorloopende; deze eerlyke dorpelingen, die als ik, hun hoofdhaer als eenig toisel dragen; deze dappers, op hare kleine paerden zittende boerinnen ziende, zeide ik dezen morgen tot my-zelven: Hoe gelukkig zou ik zyn, wanneer ik hier myn keten ver-brak, en my in een nest van groen, in een of ander huisge-zin dier goede lieden verborg. Al ware ik slechts karre-knecht of schaeperherd, dan zou ik ten minste een geleefde van het gezin van den goeden God uitmaken; ik zou eene medelydende ziel om my te vertroosten, een vriend, die my zonder schaemte erkende, en misschien een hart dat my bemide, vinden.

By deze woorden stak de *diverruz* zyne vingers op de borst, en ik zag hem uit zyne kiel het fluwel van Anna Maria's boezeler te voorschyn halen.

— Maar ik moet er niet meer aen denken, voegde hy er wanhopend by, de kleine wil zyn moeder niet verlaten, en die brave lieden zouden my als een verdoemling verstoeten.

(Wordt vervolgd.)

staatssekretaris van Amerika, geneigd is om den *Peterhoff* terug te geven.

Het eenig diplomatiek nieuws, trek hebbende tot de zaken van Polen, komt ons heden uit Turyn toen. Men meldt de aankomst eener nota van het engelsch kabinet, gelykluidend met die van Frankryk, waerby het italiaensche gouvernement uigenoedig wordt om zich by de drey mogendheden aen te sluiten in hare vertooging aen Rusland.

De *Czas*, van den 26 bevestigt de ontschepping van dry ladingen wapens en krygsvoorraad op de kunsten van Samogitië. Deze wapens werden aengebragt door dry koopvaardyschepen onder zweedsche vlag.

Een berigt uit Warschau meldt dat vry nieuwe zego-pralen door de poolsche opstandelingen behaald zyn.

Langs Krakau verneemt men dat de bisschop van Samo-gitië, Mgr Wolonczeni, is aengehouden.

RAEDELSEL.

Zoo lang de winter is voorhanden;

Vertoon 'k my nimmer in dees landen,

Maer als de lieve letentyd,

Door duizende aengename kleuren

En zoo veel lieflyke geuren

Het hart van mensch en vee verbyld,

Dan is het, dat ik word vernomen,

Gy kunt myn naam te weten kornen,

Indien gy maar aandachtig let

Op 't geen 'k u nog zal openbaer:

Twee lettergrepen heeft hy net,

Zoo gy de laetste er van laet varen

En de eerste, zonder deze leest,

Dan noemt gy een nog jeugdig beest.

Dat haest een ander naam zal dragen.

Of wilt gy liefst er door verstaan,

Waarmede de visschers visschen gaen,

Gy kunt dit doen naer uw behagen.

Gy hebt zelfs nog een ruimer veld

Tot kiezen: want 't is dus dat men ook spelt.

Wat g' aen uw handen kunt ontdekken,

En dagelyks u tot dienst kan strekken.

Nu moet ik u nog zeggen, wat

Myn laetste helft in zich bevat:

Wanneer gy die belieft te lezen,

Dan zegt gy, wat, in vroeger tyd,

Drie menschen heeft den weg gewezen,

En tot den grootsten vorst geleid.

Het antwoord op het laetste raedsel is een *speldekussen*.

BURGERLYKEN STAND DER STAD TONGEREN.

van den 24 april tot den 1ste mei 1865.

GEBOORTENS 2. — 2 jongens, 0 meisjes.

HUWELIJKEN 1. — Tusschen: Hubertus-Joseph-Victor Defaestré, zooder beroep, 25 jaren, en Maria-Francaise-Douline Frère, zooder beroep, 21 jaren.

STERFTENS 1. — 0 mannen, 1 vrouw, 0 jongens, 0 meisjes.

Catharina Tilkin, rentenierse, 62 ans.

COMMUNE DE HERDEREN.

ARRONDISSEMENT ET CANTON DE TONGRES.

ADJUDICATION PUBLIQUE

EXCLUSIVEMENT POUR LA MAIN D'ŒUVRE

D'UNE MAISON CURIALE

AVEC DÉPENDANCES.

L'administration communale de Herderen, porte à la connaissance du public, qu'il sera procédé, le 5 du mois de mai 1865, à dix heures du matin, dans la maison communale, à l'adjudication publique exclusi-vement pour la main d'œuvre d'une maison curiale avec dépendances.

Les plans et cahier des charges sont déposés au secré-tariat, à l'inspection des amateurs.

JACOB LINTHEIMER, JEUNE.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

Office des Bons Publics à Francfort s/Mein (Ville libre).

Nota. — Remettre le montant en coupons, timbres poste ou billets de banque ou autoriser à faire traite.

HANDELSBERIGTEN.

TONGEREN, den 30 april.

Tarwe, froment, de zak van 103 kilos.	fr.	29-00 op 0-00
Rogge, seigle, " " " "	"	" 28-00 op 0-25
Gerst, orge, " " " "	"	" 19-75 op 0-00
Spelt, spelt, " " " "	"	" 24-50 op 0-50
Haver, avoine, de 73 kilos.	"	" 12-00 op 0-25
Brood, pain, den kilo.	"	" 0-20 op 0-00
Boter, beurre, halven kilo.	fr.	1-16 tot 1-20 af 0-10
Eijeren, œufs, de 26.	"	" 1-15 af 0-10
Witte aardappelen, pommes de terre blanches, 100 k.	fr.	4-00 op 0-00
Roode " " " "	"	" 6-00 op 0-00
Osse tongen, langues de bœuf	"	" 8-50 af 0-00
Hooi, foin, de 1000 kilos.	"	" 70-00 op 5-00
Strooi, paille, " " " "	"	" 42-00 op 2-00

HASSEL, den 28 april.

Tarwe, froment, de 100 kilos,	fr.	28-80 op 0-40
Rogge, seigle, " " " "	"	" 21-00 op 0-00
Gerst, orge, " " " "	"	" 22-60 op 0-40
Haver, avoine, " " " "	"	" 16-60 op 1-10
Genever, genièvre	"	" 77-00 op 0-00

SINT-TRUIDEN, den 29 april.

Tarwe, froment, de 100 kil.	fr.	27-67 op 0-00
Rogge, seigle, " " " "	"	" 20-00 af 0-74
Haver, avoine, " " " "	"	" 16-00 op 0-00
Gerst, orge, " " " "	"	" 20-74 op 0-00

LEUVEN, den 1 mei.

Tarwe, froment, de 100 kil.	fr.	28-30 tot 28-66 op 0-18
Rogge, seigle, " " " "	"	" 20-84 tot 00-00 op 0-36
Boekweit, sarrasin, " " " "	"	" 00-00 op 0-00
Haver, avoine, " " " "	"	" 14-92 af 0-36
Gerst, orge, " " " "	"	" 19-95 op 0-00
Koolzaad, colza, " " " "	"	" 00-00 op 0-00
Koolzaed olie, huile de colza, 100 liters.	fr.	100-94 af 1-10
Gezuiverde, épurée, " " " "	"	" 114-94 af 1-10
Lynolie, huile de lin, " " " "	"	" 104-43 op 0-00

ANTWERPEN, den 1 mei.

Tarwe, froment, de 122 kil.	frs	32-00 op 0-00
Rogge, seigle, 112	"	" 23-00 op 0-00
Gerst, orge, 100	"	" 21-00 op 0-00
Haver, avoine, 80	"	" 13-50 af 0-00
Boekweit, sarrasin 105	"	" 17-50 op 0-00
Boonen, fèves, 135	"	" 23-00 op 0-00

PROVINCE DE LIMBOURG.

COMMUNE DE HERDEREN.

ARRONDISSEMENT ET CANTON DE TONGRES.

ADJUDICATION PUBLIQUE

EXCLUSIVEMENT POUR LA MAIN D'ŒUVRE

D'UNE MAISON CURIALE

AVEC DÉPENDANCES.

L'administration communale de Herderen, porte à la connaissance du public, qu'il sera procédé, le 5 du mois de mai 1865, à dix heures du matin, dans la maison